

A Magyarországra repülőgéppel érkező külföldi turisták utazási szokásai

A Központi Statisztikai Hivatal keresletfelmérése alapján összeállította: Gilyán Csaba¹

A Központi Statisztikai Hivatal keresletfelmérése lehetőséget ad, hogy megvizsgáljuk a különböző közlekedési eszközökkel Magyarországra látogató külföldiek turisztikai magatartását, utazási szokásait, továbbá a magyarországi beutazó turizmusban játszott szerepüket. Jelen tanulmányban a 2004–2007 közötti időszak felméréseinek legfontosabb eredményeit foglaljuk össze.

A légi utasforgalom keretében Magyarországra látogatók száma és súlya a teljes utasforgalomban a „fapados” légitársaságok élénkülő tevékenysége, a jó országmarketing és néhány egyéb tényező együttes hatására az utóbbi években látványosan gyarapodott.

2004 és 2007 között közel 9%-kal (39,4 millió főre) nőtt a Magyarországra látogató külföldiek száma. A hazánkba repülővel érkezők arányának 6,6% körüli ingadozása mellett a légi úton érkező látogatók száma is folyamatosan emelkedett.

A légiutas-forgalom számos, a teljes utasforgalomhoz képest kedvező jellemzővel rendelkezik, amelyeket a cikkben ismertetünk.

Kulcsszavak: statisztika, külföldi látogatók, utazási szokások, légi forgalom.

A légi utasforgalom keretében Magyarországra látogatók száma és súlya a teljes utasforgalomban a „fapados” légitársaságok élénkülő tevékenysége, a jó országmarketing és néhány egyéb tényező együttes hatására az utóbbi években látványosan gyarapodott (1. táblázat).

2004 és 2007 között közel 9%-kal (39,4 millió főre) nőtt a Magyarországra látogató külföldiek száma. Bár a növekedés abszolút értékét tekintve a közúton történő látogatások képezik a döntő hányadot, a hazánkba repülővel érkezők arányának 6,6% körüli ingadozása mellett a légi úton érkezők száma folyamatosan emelkedett.

A látogatások időtartamát tekintve elsősorban a hosszabb (2–4, illetve 5 napot meghaladó) itt-tartózkodások a jellemzőek a repülővel érkezőkre. A 2–4 napos látogatások esetében a repülővel érkezők aránya meghaladja a 27%-ot, a négy napot meghaladó látogatások esetében pedig a 31%-ot.

A teljes tartózkodási időt tekintve (2007-ben 97,6 millió nap) még nagyobb arányt képviselnek a repülővel érkező külföldiek. Az általuk hazánkban töltött idő 26,6%-a (25,9 millió nap), míg az öt napot meghaladó tartózkodásoknak a 40%-a (22,0 millió nap) ehhez a szegmenshez köthető. A Ferihegyi repülőtérre érkező összes látogató (2,6 millió fő) közel 53%-a tölti el az összes repülővel érkező utas tartózkodási idejének (25,9 millió nap) a 85%-át.

Az átlagos tartózkodási idő tekintetében jelentős eltérés mutatkozik annak függvényében, hogy valaki közúton vagy légi úton érkezik hazánkba. Egy Ferihegyen keresztül érkező látogató átlagosan 10,1 napot tölt hazánkban – szemben a közúton érkező átlagos látogatóval, akinél az átlagos tartózkodási idő – az óriási mértékű tranzitforgalom következtében – nem éri el a két napot sem.

A légiutas-forgalom szezonális görbéje a turisztikai szempontból kiemelkedő harmadik negyedévben általában kevésbé meredek, mint a közúton érkezőké (1. ábra). Ennek a szegmensnek a keresletére tehát kevésbé

1. táblázat

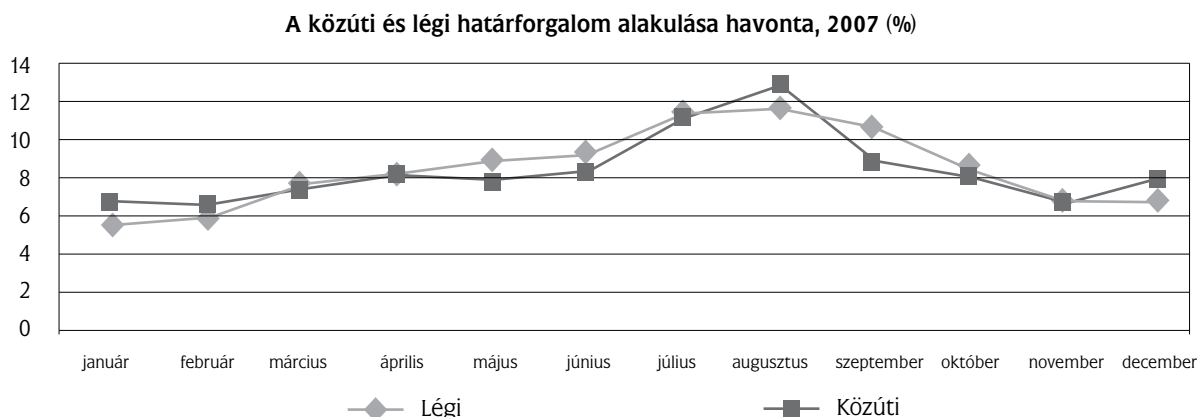
A jelentősebb repülőterek utasforgalma, 2004–2007 (fő)

	2004	2005	2006	2007
Budapest Ferihegyi repülőtér	6 469 054	8 063 620	8 266 677	8 597 137
Debreceni repülőtér	14 476	33 119	36 939	42 900
FlyBalaton repülőtér	21 077	25 932	63 627	105 714

Forrás: KSH, OSAP 1966. és 1725. számú adatgyűjtések

¹ Osztályvezető, KSH Szolgáltatásstatisztikai Főosztály, Turizmus és Szállításstatisztikai Osztály.

1. ábra

Forrás: Határőrség OSAP 1222. számú adatgyűjtése

jellemző a szezonális. 2007-ben a harmadik negyedév 76%-kal haladta meg a legalacsonyabb forgalmat jelentő első negyedévet (468,7 ezer fő).

A Ferihegyen keresztül érkezők 91,7%-a (2,4 millió fő) látogat turisztikai motivációval Magyarországra, ami a közúton érkezők esetében mindössze 26%. A legjelentősebb turisztikai motivációként a városnézést (27,4%), a rokonlátogatást (19,7%), az üdülést (10,3%), illetve az üzleti turizmust (25%) említették. Tanulási és munkavállalási céllal mindössze a látogatók 2,6, illetve 3,5%-a érkezett hazánkba.

2007-ben a külföldi vendégek 931 milliárd forintot költöttek el Magyarországon a különböző szolgáltatásokért, illetve termékekért. Ennek 41%-a (381,7 milliárd forint) kötődött a Ferihegyen keresztül érkezőkhöz. Ugyanez az arány a többnapos utazásoknál már közel 55% volt.

Az egy fő egy napjára jutó átlagos költés a repülővel érkezők esetében jelentős eltérést mutat a közúton érkezők költésétől. Egy ferihegyi utas átlagosan napi 15 ezer forintot fizet a különböző szolgáltatásokért, míg a közúton érkezőnél ugyanez nem éri el a 8 ezer forintot. Az adatok alapján az is megállapítható, hogy az átlagos

2. táblázat

Főbb küldőországok állampolgárainak turisztikai magatartása, 2007

Ország	Ferihegyi utazók részesedése (%)	Ferihegyi utazók összes kiadásának részesedése (%)	Átlagos tartózkodási idő (nap/fő)		
			Közúton	Ebből többnapos	Ferihegyen
Ausztria	0,2	1,6	1,8	6,4	6,6
Csehország	1,2	9,0	1,8	4,7	3,1
Nagy-Britannia	73,5	93,3	2,8	8,5	7,2
Franciaország	43,7	82,1	2,9	8,4	7,7
Hollandia	24,4	45,5	6,1	12,3	7,6
Horvátország	0,5	5,4	1,1	2,9	3,2
Lengyelország	2,7	22,5	2,1	5,2	8,3
Németország	11,3	19,4	6,6	10,0	8,0
Olaszország	21,4	58,5	3,2	6,3	6,1
Románia	1,6	16,2	1,4	4,9	10,4
Svájc	19,9	34,7	6,3	9,3	6,5
Svédország	52,3	80,2	5,0	13,5	7,9
Szerbia, Montenegró	0,2	0,8	1,2	3,1	3,8
Szlovákia	0,3	2,8	1,1	2,8	4,1
Szlovénia	0,2	1,9	1,0	2,7	2,9
Ukrajna	1,3	10,2	1,4	5,3	9,6
USA	67,9	92,2	2,4	3,3	12,0
Egyéb	28,3	85,6	1,9	7,2	12,9
Összesen	6,5	41,0	1,9	6,7	10,1

Forrás: KSH, OSAP 1943. számú adatgyűjtése

A látogatók kiadásainak szerkezete, 2007

Költéselemek	Ferihegyi utazók	Közúton érkezők	Összesen	Ferihegyi utazók	Közúton érkezők
	Kiadásai, millió forint			Kiadások szerkezete, %	
Szállás étkezéssel	76 588	66 660	143 248	20,1	12,1
Szállás étkezés nélkül	55 924	27 694	83 617	14,7	5,0
Étkezés vendéglátó-helyen	45 821	64 535	110 356	12,0	11,7
Vásárolt élelmiszer, ital	25 088	70 249	95 337	6,6	12,8
Nemzetközi közlekedés	61 208	2 568	63 776	16,0	0,5
Belföldi távolsági közlekedés	15 772	2 587	18 359	4,1	0,5
Autóbérlés	2 360	521	2 881	0,6	0,1
Üzemanyag	2 710	29 758	32 468	0,7	5,4
Kulturális programok	9 949	5 730	15 678	2,6	1,0
Egynapos kirándulás Magyarországon befizetve	1 853	792	2 644	0,5	0,1
Egészségmegőrzés	3 169	29 192	32 362	0,8	5,3
Gyógyászat	3 747	30 977	34 723	1,0	5,6
Szórakozás	8 481	16 169	24 650	2,2	2,9
Sport, fitness	573	3 303	3876	0,2	0,6
Biztosítás	170	116	286	0,0	0,0
Egyéb ajándékvásárlás	47 113	117 367	164 480	12,3	21,4
Tanulás	3 407	498	3 905	0,9	0,1
Egyéb költés	17 760	80 579	98 339	4,7	14,7
Összes költés	381 690	549 295	930 985	100,0	100,0

Forrás: KSH, OSAP 1943. számú adatgyűjtése

napi kiadás a tartózkodás idejével ellentétesen változik. A látogatók költésszerkezetét vizsgálva szintén nagy eltérés mutatkozik a repülővel, illetve közúton érkezők adatai között. A ferihegyi utasok elsősorban szállásra és étkezésre fordítják a kiadásaik 47%-át, de jelentős az utazási (16%), illetve ajándékvásárlási (12%) kiadásuk is, ami együttvéve a kiadások háromnegyedét teszi ki. Az említett költsélemek összességében a közúton érkezőknél is jelentős arányt képviselnek (50%), de tekintve az átutazások számát, illetve a rövidebb tartózkodási idejüket, a szállásra és (vendéglátóhelyi) étkezésre fordított kiadásai már a 30%-ot sem érik el, illetve az utazáshoz kapcsolódó kiadásai – a „nemzetközi utazások” költsélem helyett – az üzemanyag-vásárláshoz kapcsolódnak.

Az összes látogató közel 40%-a Budapestet, míg több mint 14%-uk a Balaton régiót jelölte meg úti célként. A repülővel érkező utasoknál az úti cél döntően Budapest, az utasok 87%-a budapesti célt jelölt meg, szinte függetlenül az érkezés időpontjától. Budapest mellett egyedül a Balaton régiót lehet kiemelni, amelynek említési gyakorisága – a harmadik negyedében, a turisztikai főszezon idején – megközelíti a 10%-ot.

A látogatók száma alapján – az átutazók és a munkavállalók magas száma miatt – a szomszédos országok és Németország tekinthető a legjelentősebb küldőországainknak (2. táblázat). A repülővel érkezők esetében – a távol-

ság következtében – szintén Németország a legjelentősebb küldőpiac (közel 350 ezer fő érkezik innen). Az Egyesült Államokból és Nagy-Britanniából is nagy számban érkeznek légi úton külföldiek, akárcsak Franciaországból, Olaszországból és Romániából. Az amerikai vendégek töltik hazánkban a legtöbb időt, és náluk a legmagasabb a látogatás alatti összes kiadás is. Ugyanakkor az egy fő egy napjára jutó átlagos költés (csak a kiemelt országokat figyelembe véve) a brit turistáknál a legmagasabb (18 ezer forint/fő/nap). A repülővel érkező látogatók 53%-a az Amerikai Egyesült Államokból, Nagy-Britanniából, Franciaországból, Svédországból, Hollandiából, Németországból, Olaszországból és Svájcban érkezik. Ezen látogatók kiadásai teszik ki a szegmens összes költésének 47%-át. Az említett fő küldőpiacok költésszerkezete nem tér el az átlagtól, azaz a szállásra, étkezésre, utazásra és ajándékvásárlásra fordított kiadásai adják az összes kiadásuk 75%-át (3. táblázat).

A hazánkba látogatás céljai között (az említett, repülővel érkező jelentősebb küldőországok esetében) számottevő eltérések figyelhetők meg. Városlátogatási célból legnagyobb arányban Olaszországból (46%) és Nagy-Britanniából (39%) érkeznek, és magas az e célból ide látogató francia állampolgárok aránya is. Üzleti motivációval elsősorban a német és holland látogatók érkeznek Magyarországra, a rokonlátogatás viszont egyedül a Svájcban érkezőknél közelíti meg a 30%-ot.

Az elmúlt évek adatai egyértelműen igazolják azt a vélekedést, hogy a repülővel utazók javítják a turizmus teljesítményét, és az átlagnál lényegesebben nagyobb vásárlóerőt jelentenek.

Mivel a légi utazás választása természetesen nagyban függ az úti céltól való távolságtól, a látogatóforgalom állampolgárság szerinti összetétele a légi forgalom esetében jellegzetesen különbözik minden más utazási módtól.

A légiutas-forgalomnak a teljes utasforgalomhoz képest tapasztalható kedvező jellemzői az alábbiak:

- a közúti forgalmat nagyban determináló határ menti ingázó és átutazó forgalom lényegében hiányzik;
- az átlagos tartózkodási idő magasabb;

- kisebb a szezonális hatás;
- kedvezőbb a motivációs struktúra, nagyobb a rekreációs és üzleti céllal utazók száma;
- lényegesen magasabb a fogyasztás (költség) szintje;
- kedvezőbb a költség szerkezete, nagyobb a szálláshely, a vendéglátás és más turisztikai szolgáltatások súlya.

További információ: Központi Statisztikai Hivatal: www.ksh.hu, http://portal.ksh.hu/portal/page?_pageid=37,598153&_dad=portal&_schema=PORTAL

Tájékoztatási adatbázis: http://portal.ksh.hu/portal/page?_pageid=37,112477&_dad=portal&_schema=PORTAL

TourMIS Workshop és Turisztikai Előrejelzés Szeminárium

Az ETC és az ECM, illetve az ETC és a UNWTO együttműködésében lebonyolított rendezvény
Bécs, 2008. szeptember 11-12.

Összeállította: a Magyar Turizmus Zrt. Kutatási Csoportja

2008. szeptember 11-én a Bécsi MODUL Egyetemen került sor az Európai Turisztikai Bizottság (European Travel Commission, ETC) és az Európai Városok Marketingszövetsége (European Cities Marketing, ECM) közös szervezésében a TourMIS turisztikai statisztikai rendszert használók évente megrendezett találkozására. A workshopon több mint nyolcvan szakértő vett részt számos európai ország nemzeti, regionális és városi turisztikai hivatalai, statisztikai hivatalai, oktatási intézményei és kutatóintézetek képviselőiben.

A rendszerrel még „barátkozó” résztvevők betekintést nyerhettek a TourMIS működésébe, megismerkedhettek fogalmaival, módszertanával és az adatbázis nyújtotta lehetőségekkel, elsajátíthatták a turisztikai statisztikák letöltésével, interpretálásával és a turisztikai desztinációk eredményeinek összehasonlításával kapcsolatos praktikákat. A már aktív felhasználók értesülhettek az új fejlesztésekről, amelyek révén még egyszerűbben nyerhetnek aktuális és jól hasznosítható információkat a TourMIS adatbázisból. A workshop alkalmat adott az adatbázis használata során nyert tapasztalatok megvitására is.

A rendezvény másnapján, szeptember 12-én a turisztikai előrejelzés módszereiről és a stratégiai tervezésről tartott nemzetközi szemináriumot az ETC és a Turisztikai Világszervezet (UNWTO). A két szervezet együttműködésében 2008 őszén kerül publikálásra a turisztikai előrejelzések kézikönyve, amely a negyedik az ún. „best practice”, vagyis legjobb gyakorlatokat bemutató tanulmányaik sorában – a hatékonyságmérési, a szegmentációs és az e-marketing kézikönyv után.

A turisztikai előrejelzések elméleti hátterének megismerése mellett a résztvevők betekintést nyerhettek a UNWTO hosszú távú (Tourism Vision 2020/2030) és rövid távú (World Tourism Barometer) előrejelzéseibe, az Oxford Economics modelljébe, valamint több gyakorlati példába is. A desztinációkhoz kapcsolódóan Bécs, Nagy-Britannia és Spanyolország illetékes szakemberei tartottak előadást. A FUR német kutatóintézet képviselője a senior utazók jellemzőiről és jövőbeni keresletükről beszélt, Magyarország pedig az ECOSTAT Turizmus Barometer indexének bemutatásával járult hozzá a rendezvény sikeréhez.

A – többek között – az európai országok turisztikai statisztikáit tartalmazó, ingyenesen használható Tourmis adatbázis a www.tourmis.info honlapon érhető el. A turisztikai előrejelzések kézikönyve – megjelenését követően –, illetve a már publikált kézikönyvek az ETC és a UNWTO honlapján vásárolhatók meg. További információ: www.etc-corporate.org, www.europeancitiesmarketing.com, www.unwto.org.